

Bản tính ngay thẳng, lối sống thanh liêm, cần kiệm của ông rất được sĩ phu đương thời trọng vọng.

* **MẠC THIÊN TỬ**: Sinh năm Bính Tuất 1706, quê Kiên Giang, danh sĩ, nhà doanh điền thời chúa Nguyễn. Cương nghị, đa tài, nổi nghiệp cha tận tụy phò giúp chúa Nguyễn, được thăng tới Tổng binh Đại đô đốc và có công lớn trong việc thu phục nhân tâm, khẩn hoang lập ấp ở miền tây Nam Bộ. Ông còn khai sinh hội thơ Chiêu anh các nổi tiếng và là tác giả của nhiều công trình giá trị về lịch sử, thơ ca, nghệ thuật, triết luận.

* **NGHIÊM VÕ CHIÊU**: Sinh năm Canh Tuất 1730, quê Hưng Yên, danh thần đời Lê Hiển Tông. Giỏi văn chương, giàu tri thức, năm 22 tuổi đỗ tiến sĩ, làm Đãi chế ở Viện Hàn lâm rồi thăng tới chức Thị lang. Ông rất được nể trọng bởi nổi tiếng hiền hiếu và thường dốc lòng giúp đỡ người nghèo.

* **NGUYỄN CÔNG TRÚ**: Sinh năm Mậu Tuất 1778, quê Hà Tĩnh, danh sĩ thời Nguyễn. Đỗ giải nguyên năm 1819, ông làm quan trong các ngành giáo dục, tư pháp, nông nghiệp, quân sự, ngoại giao ở nhiều nơi, trải qua nhiều cương vị, bị thăng giáng nhiều lần, có lúc được cử làm tới Tổng đốc Hải An, có lúc lại bị đày đi lính ở Quảng Ngãi. Lập công lớn trong việc khai hoang lấn biển Tiền Hải (Thái Bình), Kim Sơn (Ninh Bình) và đánh dẹp các cuộc khởi nghĩa, phản loạn. Tính khí khảng khái, quyết liệt, lại phong tình mà hài hước, cùng cuộc sống đa dạng của ông đã để lại những giai thoại thú vị.

* **DƯƠNG LÂM**: Sinh năm Canh Tuất 1850, quê Hà Nội, danh sĩ cận đại. Năm 1878 đỗ cử nhân, làm quan tại nhiều địa phương và chủ bút báo Đồng văn, sau về triều giữ chức Thượng thư (Bộ trưởng) Bộ Công kiêm Phó Tổng tài Quốc sử quán. Ông đóng góp nhiệt tình cho công cuộc chấn hưng, phát triển nền giáo dục nước nhà bằng việc biên soạn hệ thống sách giáo khoa mới, thay đổi phép học, cách thi cử. Ông nổi tiếng văn chương, bản tính nho nhã và là một nhà giáo có biệt tài.

* **NGUYỄN VĂN CẨM**: Sinh năm Giáp

Tuất 1874, quê Thái Bình, nhân sĩ cận đại. Từ bé ông đã cực kỳ thông tuệ, giỏi thơ phú, khiến vua Tự Đức khen ngợi, ban danh hiệu Kỳ Đồng (đưa bé kỳ lạ thông minh). Sẵn lòng yêu nước, lại được ngưỡng mộ, 13 tuổi ông được nhân dân tôn làm thủ lĩnh phong trào kháng Pháp. Giặc đàn áp, bắt đưa sang Algeria và cho ông vào học khoa lý hóa ở một trường trung học. Năm 1896 ông về nước, gia nhập khởi nghĩa của Mạc Đình Phúc, trở thành “Quốc sư” cố vấn. Ông cũng liên kết với khởi nghĩa Yên Thế do Hoàng Hoa Thám lãnh đạo. Giặc phát hiện và bắt ông đem đày chung thân tại quần đảo Polynesia trên Thái Bình Dương.

* **BẠCH THÁI BUỒI**: Sinh năm Giáp Tuất 1874, quê Hà Nội, là một đại doanh nhân. Nhà nghèo, cha mất sớm, ông phải giúp mẹ kiếm sống bằng nghề bán hàng rong, sau được một nhà giàu nhận làm con nuôi và cho ăn học tử tế. Năm 21 tuổi, ông làm thư ký cho một hãng buôn của Pháp, ít lâu, đứng ra kinh doanh và mở nhà in lớn tại Hà Nội. Năm 1909, ông bước vào lĩnh vực hàng hải, thương thuyền và trở thành đại gia nổi tiếng, được giới doanh nghiệp gọi là “Chúa sông miền Bắc”. Công ty ông có 30 tàu lớn nhỏ, chiếm lĩnh phần lớn thị trường buôn bán đường thủy Việt Nam, cạnh tranh cùng tư sản thương thuyền Pháp, Anh và Trung Quốc. Nghị lực cao, chí khí lớn, giỏi kinh doanh lại giàu đức độ và lòng từ thiện, ông được coi là doanh nhân sáng giá trong lịch sử kinh tế nước nhà.

* **NGUYỄN THỊ MINH KHAI**: Sinh năm Canh Tuất 1910, quê Nghệ An, nhà hoạt động cách mạng, chiến sĩ cộng sản kiên trung. Thuở nhỏ, bà vào học trường Cao Xuân Dục và năm 17 tuổi đã gia nhập đảng Tân Việt có chân trong Ban Chấp hành Đảng bộ. Năm 1930, bà sang Trung Quốc làm việc tại Văn phòng Đông Phương, Bộ Quốc tế Cộng sản. Năm 1930, bà bị mật thám Pháp bắt ở Hồng Kông, đến năm 1934 được trả tự do. Cuối năm này, bà cùng Lê Hồng Phong được cử làm đại biểu chính thức đi dự Đại hội lần thứ

VII Quốc tế Cộng sản ở Moskva. Sau đó, họ kết hôn tại đây rồi cùng vào học trường Đại học Đông Phương Stalin. Năm 1936, bà được phân về công tác ở Sài Gòn, tham gia Xứ ủy Nam Kỳ và phụ trách Thành ủy Sài Gòn-Chợ Lớn. Ngày 30/7/1940, bà bị địch bắt. Trong tù, bà vẫn bí mật liên lạc với tổ chức bên ngoài, tiếp tục lãnh đạo phong trào đấu tranh cách mạng và bị giặc xử bắn ngày 28/8/1941.

* **TẠ QUANG BỬU:** Sinh năm Canh Tuất 1910, quê Nghệ An, giáo sư toán, nhà hoạt động khoa học. Thuở nhỏ, ông học tại Quảng Nam, Huế và tốt nghiệp giành học bổng du học Pháp, Anh. Uyên bác, nhiệt tình, ra trường ông về nước giảng dạy và chuyên tâm nghiên cứu toán lý thuyết và toán ứng dụng vào sinh học, vật lý, hóa học. Ông cũng hăng hái hoạt động chính trị, xã hội, tham gia lãnh đạo cuộc kháng chiến chống Pháp xâm lược và trở thành Thứ trưởng Bộ Quốc phòng. Sau năm 1954, ông phụ trách việc đào tạo cán bộ khoa học kỹ thuật với cương vị Hiệu trưởng trường Đại học Bách khoa Hà Nội, Bộ trưởng Bộ Đại học và Trung học chuyên nghiệp. Ông được phong tặng nhiều danh hiệu cao quý.

* **NGUYỄN TUÂN:** Sinh năm Canh Tuất 1910, quê Hà Nội, nhà văn hiện đại. Ông đi nhiều, hiểu rộng, cộng tác đắc lực với hệ thống báo chí, sáng tác thể loại văn học đa dạng và sôi nổi tham gia hoạt động sân khấu điện ảnh. Cả con người, phong cách và tác phẩm của ông đều toát lên những điều mới lạ, độc đáo, quý phái mà dân dã, dễ mến, dễ yêu. Ông từng là Tổng thư ký Hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam và để lại các tác phẩm văn chương nổi tiếng: Vang bóng một thời, Chiếc lư đồng mắt cua, Tùy bút kháng chiến, Sông Đà...

* **NGUYỄN HỮU THỌ:** Sinh năm Canh Tuất 1910, quê Long An, luật sư, chính khách yêu nước. Sinh trưởng trong một gia đình công chức, năm 1921, ông được cha mẹ cho sang Pháp du học và tốt nghiệp cử nhân luật năm 1932. Năng động, mạnh mẽ, giàu chí tiến thủ, ông mở văn phòng luật sư và tích cực tham gia đấu tranh bảo vệ dân chủ, hòa bình, chống thực dân, đế quốc; từng nhiều lần lãnh đạo các cuộc biểu tình rầm rộ, bị địch bắt giam, tra tấn, tù đày. Tháng 11/1954, ông lại bị chính quyền Diệm bắt nhưng sau đó được lực lượng cách mạng giải thoát ra vùng chiến khu. Năm 1961, ông được bầu giữ chức Chủ tịch Mặt trận Giải phóng miền Nam Việt Nam. Sau khi đất nước thống nhất, năm 1976, ông được cử giữ chức Phó Chủ tịch nước và làm Quyền Chủ tịch nước từ năm 1980, Chủ tịch Quốc hội, Chủ tịch Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cho đến lúc qua đời (1996). Góp công lớn cho phong trào cách mạng và dân chủ đất nước, ông được phong tặng nhiều danh hiệu cao quý.

* **ĐỖ NHUẬN:** Sinh năm Nhâm Tuất 1922, quê Hải Dương, nhạc sĩ hiện đại. Thuở nhỏ, ông sống ở Hà Nội, tự học âm nhạc và sớm sáng tác ca khúc. Sôi nổi, tự tin, nhiệt thành yêu nước, ông tham gia hoạt động trong Mặt trận Việt Minh từ trước Cách mạng tháng Tám. Sau đó, ông gia nhập quân đội, làm công tác văn nghệ, viết nhiều bài hát phục vụ kháng chiến, khơi dậy ý thức độc lập, kiên cường và niềm tự hào dân tộc. Ông từng giữ chức Tổng thư ký Hội Nhạc sĩ Việt Nam và để lại hơn 100 ca khúc bất hủ: Du kích sông Thao, Chiến thắng Điện Biên, Việt Nam quê hương tôi...

Chuyện lạ về Chó

KỶ HOA
(bút danh)

Chó nổi bật trong thế giới động vật ở sự thông minh, nhạy cảm, nhanh nhẹn, ngộ nghĩnh và có nhiều ảnh hưởng tới đời sống con người. Với quan hệ đa dạng, xử sự độc đáo, loài vật này còn gây nên nhiều chuyện kỳ lạ, bất ngờ và hấp dẫn...

CHÓ VẼ TRANH

Hữu Tiền vốn dĩ là một chú chó lang thang không người nuôi ở Đài Loan. Được ông chủ tốt bụng Hoàng Liên Phát nhận nuôi, kiên trì dạy bảo, hiện nó đã có thể lái xe, đánh đàn và đặc biệt là vẽ tranh. “Đến đây, Hữu Tiền, chúng ta vẽ tranh cho mọi người xem” - mỗi khi được ông chủ gọi, nó liền tới, miệng cắn chặt ngay bút vẽ, chấm vào các màu và thực hiện những nét vẽ ngộ nghĩnh. Cuối cùng, khi vẽ xong, Hữu Tiền còn dùng bàn chân nhúng vào bột màu để in dấu xác nhận lên bức tranh. Mỗi bức tranh có thể

bán được 2.000 Đài tệ (tức khoảng hơn 1,2 triệu đồng Việt Nam) và tất cả số tiền này đều được đem quyên tặng, giúp đỡ những con chó lang thang khác.

CHÓ CHĂM ĐI CẦU NGUYỆN

Đã nhiều năm nay, chủ nhật nào chú chó Pretta cũng rời khỏi nhà mình ở thành phố Sobrado miền bắc Bồ Đào Nha vào lúc 5 giờ sáng, chạy bộ một mình suốt quãng đường dài 26 km đến một nhà thờ ở Ermesinde để kịp buổi cầu nguyện lúc 7 giờ 30 phút. Tại đây, nó thường ngồi một chỗ gần với bệ thờ. Bất cứ khi nào những tín đồ đứng lên thì nó đứng lên và khi người ta ngồi xuống, nó cũng ngồi xuống. Kết thúc buổi cầu nguyện, Pretta lại chạy bộ về nhà. Thi thoảng, nó được chở về bằng xe ô tô nhưng chỉ trên xe của người mà nó quen biết.

CHỦ NÀO CHÓ ẤY

Một cuộc thi kỳ dị mang tên “Chó giống chủ, chủ giống chó” đã được tổ chức ở Nhật Bản hồi giữa năm 2002. Với nhiều cặp chủ-chó ngộ nghĩnh, có khuôn mặt và các hành vi giống nhau cùng những màn trình diễn hết sức độc đáo, cuộc thi đã cuốn hút rất đông khán giả, làm giảm bớt nhịp độ căng thẳng của xã hội công nghiệp Nhật Bản. Cặp chủ-chó đoạt giải nhất cuộc thi này được thưởng 300.000 yên.

ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG DÀNH CHO CHÓ

Công ty Benefon của Phần Lan đã chế tạo một điện thoại di động dành cho chó săn, giúp người chủ có thể dễ dàng liên lạc từ xa với chó trong mọi điều kiện thời tiết và địa hình. Loại máy nhỏ xíu này được buộc vào cổ chó; có thể gửi tin nhắn từ điện thoại và vài giây sau sẽ nhận được trả lời cho biết chó đang ở đâu. Người chủ còn có thể “nói

chuyện” với chó và chỉ huy từ xa qua những cuộc thoại bình thường. Chiếc máy là sự kết hợp giữa hệ thống định vị toàn cầu với điện thoại di động lambda không có màn hình và bàn phím. Nó được bán rất chạy dù lúc đầu có giá khá cao (1.142 euro).

CHÓ LÁI XE MÁY

Nếu đến thành phố Nam Kinh thuộc tỉnh Giang Tô (Trung Quốc), người ta có thể chứng kiến một chú chó... lái chiếc xe máy Chaly gắn thùng chở chủ đi chơi. Đó chính là chú đốm to lớn mang tên Bean của gia đình ông Fang. Chú đã được chủ dạy cho lái xe khá thành thạo và hiện có thể đeo kính râm, 2 chân trước cầm tay lái, tự mình phóng xe được 200-300 mét với vận tốc hơn 8 km/giờ.

CHÓ NHẬN BẰNG CỬ NHÂN

Nhờ chăm chỉ, nhanh nhạy và khôn ngoan, vượt qua các kỳ thi lý thuyết và thực hành, chú chó Rocko (họ tên đầy đủ là John I. Rocko) đã tốt nghiệp đại học như người. Nó chính thức được trao bằng cử nhân khoa Tư pháp - Hình sự của Đại học Concordia ở bang Minnesota (Mỹ).

ĐƯỢC CHÓ LIÊM CHÂN CHỮA KHỎI BỆNH

Đầu năm 2005, ông Mitch Bonham - 45 tuổi, làm nghề đi biển ở miền nam Xứ Wales (Anh) - không may bị dây xích mỏ neo rơi trúng chân phải, dẫn đến tê liệt. Ông nghĩ có lẽ mình đành cưa chân để chữa trị. Nhưng không, chú

chó Milo đã nhiệt tình “điều trị” cho chủ bằng cách.... liếm vào chỗ bị thương 4 giờ mỗi ngày. Thật bất ngờ, hành vi của nó đã kích thích các dây thần kinh ở bắp chân ông dần tái hoạt động. Sau đó, ông Mitch đã có thể cử động cơ chân, khớp chân, ngón chân và đi lại bình thường.

CHÓ ĐIỆN MỘT ĐẠO PHỐ BẰNG HAI CHÂN SAU

Cô chó điệu đà có tên Xiaoni đã trở thành ngôi sao thu hút sự quan tâm khi ăn diện thời trang và đi dạo bằng hai chân sau trên nhiều ngõ ngách tại thành phố Thượng Hải (Trung Quốc). Cô chó đặc biệt này từng bị bỏ rơi, được ông chủ mang về nuôi, phát hiện ra rất thông minh và có khả năng đi lại cả giờ đồng hồ bằng hai chân sau. Cô ta hay mặc áo khoác, váy xòe, hoặc bộ gấm truyền thống, đeo mũ, kính và mặt nạ thời trang trong những lúc đi dạo, đi chơi với chủ.

BIA UỐNG CHO CHÓ

Chủ các cún cưng ở Ba Lan rất thích tìm mua một loại thức uống mới dành cho chó: bia cho chó (Dog Beer). Dog Beer có màu vàng và mùi hoa bia - mùi rất quyến rũ với loài chó và quan trọng hơn là nó được chiết xuất từ thịt bò, bia nhưng lại gần như không có gas. Jerzy Dilyk, một chủ cửa hàng thú nuôi ở Widzew Lodz (Ba Lan) là người sáng chế và đầu tư phát triển bia này. Hàng của ông bán rất chạy vì nhiều khách muốn mua cho cún cưng của mình loại thức

uống đặc chủng, ít cồn, được con vật ưa thích để uống vào những ngày cuối tuần hoặc lúc cùng đi dạo chơi.

CHÓ BIẾT ĐÀN CA

Ông Jim Cotterill phát hiện ra tài năng chú chó Dinky của mình khi con gái ông đang chơi piano: “Dinky ngả đầu ra sau và bắt đầu kêu bằng giọng kim. Nó thường leo lên ghế, đứng trên phím đàn rồi khua khoắng chân”. Dinky được cho biểu diễn phục vụ khách du lịch tại quán rượu của ông chủ ở miền trung Australia. Theo ông Jim, thể mạnh của “ca sỹ khuyển” này là ở “chất giọng” có âm vực cao. Dinky còn từng giành giải Tài lẻ sau khi phải thi thố và chiến thắng hàng trăm ứng viên nặng ký khác.

CHÓ THI ĐẤU BÓNG ĐÁ

Trong hội chợ quốc tế triển lãm chó diễn ra từ ngày 29/5 đến 1/6/2003 tại Dortmund (Đức) đã có những trận bóng đá vui nhộn, quyết liệt mà cầu thủ là... chó. Các cầu thủ chó được huấn luyện từ nhiều năm, tổ chức thành từng đội 5 hoặc 6 con đá với nhau. Mỗi trận đấu chỉ kéo dài 15 phút nhưng cuốn hút rất đông người xem.

CƯỚI CHÓ LÀM VỢ

Anh chàng Joseph Guiso, 20 tuổi, người Australia đã quyết định cưới cô chó săn 5 tuổi màu vàng mà anh nuôi tên là Honey làm vợ. Đám cưới được tổ chức vui vẻ, ấm cúng tại Công viên Laurel Bank, Toowoomba, Australia. Trong lễ cưới, trước hơn 30

khách mời là người gia đình, bạn bè thân, chú rể mặc comple trang trọng đã trao nụ hôn nồng thắm cho cô

dâu mặc váy cưới màu trắng. Chú rể nói với cô dâu: “Em là người thân thiết nhất của anh và khiến mỗi ngày anh cảm

thấy rất yêu đời”, rồi nói với mọi người: “Cô ấy không nói gì có nghĩa tôi tự hiểu là rất vui và đồng ý”...

Thơ Xuân của Vĩ nhân Văn hóa

Nguyễn Văn Toàn

Tượng của Anh hùng Dân tộc Nguyễn Trãi ở Nhị Khê, một xã nằm ở phía Bắc huyện Thường Tín, Hà Nội. Ảnh: nguoihanoi.com.vn.

Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa của Liên Hợp quốc (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, viết tắt là UNESCO) đã tôn vinh Nguyễn Trãi, Chủ tịch Hồ Chí Minh và Nguyễn Du vào các năm 1980, 1990, 2013 là những “Vĩ Nhân Văn hóa” (Great Personalities). Thật thú vị khi vào mùa Xuân chúng ta được nghe tâm sự của các “Vĩ nhân Văn hóa” trong những bài thơ.

Tâm sự của Nguyễn Trãi trong thơ Xuân
Nguyễn Trãi (1380 – 1442) không chỉ là quân sư giỏi của khởi nghĩa Lam Sơn, người có công lớn trong việc giải phóng dân tộc ta thoát khỏi sự đô hộ của giặc Minh mà còn là một nhà văn, một nhà thơ nổi tiếng. Năm 1980, nhân kỉ niệm 600 năm ngày sinh của Nguyễn Trãi, UNESCO đã vinh danh ông và tổ chức các hoạt động kỷ niệm.

Thủ tướng Phạm Văn Đồng nhận định: “Thơ Nguyễn Trãi là tâm hồn của Nguyễn Trãi, trong sáng và đầy sức sống. Thơ Nguyễn Trãi... là thơ của một người yêu đời, yêu người, tâm hồn Nguyễn Trãi sống một nhịp với non sông đất nước tươi vui” (Phạm Văn Đồng, “Tổ quốc ta, nhân dân ta, sự nghiệp ta và người nghệ sĩ”, Nxb. Văn học, Hà Nội, 1973, tr.318-319). Còn tác giả Hoài Vân trên Báo Tổ Quốc, Báo điện tử của Bộ Văn hóa, Thể Thao và Du lịch thì viết: “Với Nguyễn Trãi đọc thơ xuân hoá ra đọc được cả con người”.

Với tâm hồn “yêu đời, yêu người”, mùa xuân trong thơ Nguyễn Trãi có cái đẹp của thiên nhiên nhưng vẫn chan chứa tình người:

Độ đầu xuân thảo lục như yên,
Xuân vũ thêm lai thủy phách thiên.
Dã kính hoang lương hành khách thiếu,
Cô châu trấn nhật các sa miên.
 (“Trại đầu xuân độ”)

Dịch thơ:

Cỏ xuân đầu bến xanh như khói,
Thêm lại mưa xuân trời nước đầy.
Đường nội vắng teo hành khách ít,
Thuyền cô gác bãi ngủ trâu ngày.
 (“Bến dò xuân đầu trại”)

Và mùa xuân cũng khiến con người Nguyễn Trãi thêm “yêu đời, yêu người”:

Nhãn biên xuân sắc huân nhân túy
 (“Hải khẩu dạ bạc hữu cảm”)

Dịch thơ:

Sắc xuân bên mắt khiến người say
 (“Đêm đậu thuyền ở cửa biển cảm hứng”)

Với Nguyễn Trãi, khi vạn vật “bén” hơi xuân cũng là lúc tâm hồn ông thăng hoa. Nhờ vậy, tâm hồn “trong sáng và đầy sức sống”, “yêu đời, yêu người” của Nguyễn Trãi đã “sống một nhịp với non sông đất nước tươi vui”:

Tự bén hơi xuân, tốt lại thêm
Đầy bụng lạ, màu thâm đêm
Tình thư một bức, phong còn kín
Gió nơi đâu, gượng mở xem
 (“Cây chuối”)

Trong thời khắc mùa xuân sắp qua, Nguyễn Trãi đã nuối tiếc và... làm thơ. Trong tiếng cuộc kêu, Nguyễn Trãi như thấy rằng xuân đang đang già đi, tức là xuân đã muộn:

Nhàn trung tận nhật bế thư trai,
Môn ngoại toàn vô tục khách lai.
Đỗ Vũ thanh trung xuân hướng lão,
Nhất đình sơn vũ luyện hoa khai.
 (“Mộ xuân tức sự”)

Dịch thơ:

Suốt ngày nhàn nhã khép phòng văn
Khách tục không ai bén mảng gần
Trong tiếng cuộc kêu xuân đã muộn
Đầy sân mưa bụi nở hoa xoan
 (“Chiều Xuân tức cảnh”)

Do đó, Nguyễn Trãi cũng khao khát được trẻ lại và nuối tiếc vì tuổi trẻ đã qua:

Xuân xanh chưa dễ hai phen lại,
Thấy cảnh càng thêm tiếc thiếu niên.
 (“Tích cảnh” bài 3)

Tâm sự của Nguyễn Du trong thơ Xuân
Nguyễn Du (1765-1820) được biết đến là “Đại thi hào của dân tộc Việt Nam”. Tháng 12-1964, tại thành phố Berlin (Đức), Hội đồng Hòa bình thế giới đã ra quyết nghị tổ chức kỷ niệm 200 năm ngày sinh của Nguyễn Du (1765 – 1965). Đây là sự ghi nhận với những cống hiến của Đại thi hào Nguyễn Du cho nền

văn học Việt Nam và sự phát triển của văn hóa nhân loại. Ngày 25-10-2013, tại kỳ họp lần thứ 37 của Đại hội đồng UNESCO họp tại Paris (Pháp) đã chính thức ban hành Nghị quyết số 37C/15, nhất trí vinh danh Đại thi hào Nguyễn Du.

Nguyễn Du là một người rất thích mùa Xuân, rất thích vẻ đẹp của mùa xuân dù cuộc đời ông luôn u sầu vì thời thế. Ông viết:

Nhất niên xuân sắc cửu thập nhật
("Mộ xuân mạn hứng")

Dịch thơ:

Một năm xuân đẹp chín mươi ngày
("Làm thơ vào cuối xuân")

Và:

Ngày xuân con én đưa thoi

Thiều quang chín chục đã ngoài sáu mươi

Tượng đại thi hào Nguyễn Du tại khu lưu niệm ở quê hương Nghi Xuân, Hà Tĩnh của ông. Ảnh: Infonet.vn.

Cỏ non xanh tận chân trời

Cành lê trắng điểm một vài bông hoa

(Truyện "Kiều")

Với chim én bay đi bay lại, chao liệng như thoi đưa, Nguyễn Du cho thấy ngày xuân trôi qua nhanh. Bởi thời điểm này đã bước sang tháng ba. Tuy nhiên, cảnh xuân lúc này là một bức họa tuyệt đẹp. Màu xanh là chủ đạo nhưng "điểm" vào đó là một tí màu trắng khiến cảnh vật thật dịu êm và thanh khiết, khiến người đọc có một cảm giác vô cùng dễ chịu.

Tâm sự của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong thơ Xuân

Chủ tịch Hồ Chí Minh (1890-1969) là Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa kiệt xuất. Năm 1990, nhân kỷ niệm 100 năm ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, UNESCO đã tôn vinh Người.

Suốt cuộc đời mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dành trọn cho cách mạng. Quan niệm về thơ của Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng được Người bày tỏ rõ ràng:

Thơ xưa thường chuộng thiên nhiên đẹp,
Mây, gió, trăng, hoa, tuyết, núi, sông;

Nay ở trong thơ nên có thép,

Nhà thơ cũng phải biết xung phong.

("Cảm tưởng khi đọc Thiên gia thi")

Bởi vậy, thơ về mùa xuân của Chủ tịch Hồ Chí Minh thấm đượm tinh thần cách mạng.

Đó là:

Rằm xuân lồng lộng trăng soi,

Sông xuân nước lẫn màu trời thêm xuân.

Giữa dòng bàn bạc việc quân,

Khuya về bát ngát trăng ngân đầy thuyền.

("Rằm Tháng Giêng")

Và:

Nếu không có cảnh đông tàn

Thì đâu có cảnh huy hoàng ngày xuân

Nghĩ mình trong bước gian truân

Gian nan rèn luyện tinh thần thêm hăng.

("Tự khuyên mình")

Bài thơ "Tự khuyên mình" được Chủ tịch Hồ Chí Minh làm khi bị bọn Tưởng Giới Thạch bắt và cầm tù từ tháng 8-1942 đến tháng 9-1943. Mùa xuân ở đây được Chủ tịch Hồ

*Năm qua thắng lợi vẻ vang,
Năm nay tiền tuyến chắc càng thắng to.
Vì độc lập, vì Tự do,
Đánh cho Mỹ cút, đánh cho Ngụy nhào.
Tiến lên! Chiến sĩ, đồng bào,
Bắc Nam sum họp, xuân nào vui hơn!*
XUÂN 1969 HỒ CHÍ MINH

Bài thơ chúc Tết cuối cùng của Chủ tịch Hồ Chí Minh trước khi Người mất vào mùa thu năm 1969. Ảnh tư liệu lịch sử.

Chí Minh đặt trong mối tương quan đối lập với mùa đông. Đông về, giá lạnh, khắc nghiệt, tượng trưng cho khó khăn, gian khổ khi Chủ tịch Hồ Chí Minh tìm đường cứu nước và về nước làm Cách mạng rồi bị bọn Tưởng Giới Thạch bắt và cầm tù. Xuân tới, ấm áp, tươi vui, tượng trưng cho Cách mạng thắng lợi, nhân dân đã làm chủ được vận mệnh của mình. Bốn mùa luân chuyển, hết đông sẽ tới xuân, có nghĩa là Cách mạng rồi sẽ tất yếu thắng lợi, đó chính là một niềm tin tất thắng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Bởi vậy, cuộc sống người làm Cách mạng ở trong ngục tù của kẻ thù như Chủ tịch Hồ Chí Minh tự khuyên mình cũng vậy. Để có được ngày xuân rạng rỡ, huy hoàng, nghĩa là những ngày xuân Độc lập –

Tự do cho dân tộc Việt Nam thì người làm Cách mạng đừng ngại ngục tù, gian truân, vất vả và hy sinh.

Do đó, đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, mùa xuân năm 1946 thực sự là mùa xuân đầu tiên của nước Việt Nam mới, và cái Tết năm đó thực sự là Tết Độc lập, Tự do. Trong một bài thơ chúc mừng một tờ báo đăng trong số Tết, Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định:

Tết này mới thực Tết dân ta
Mấy chữ chào mừng báo Quốc gia
Độc lập đầy vơi ba chén rượu
Tự do vàng đỏ một rừng hoa
Mọi nhà vui đón Xuân Dân chủ
Cả nước hoan nghênh Phúc Cộng hoà.
("Mừng báo Quốc gia")

Trong mùa xuân năm 1969, khi kẻ thù còn âm mưu chia cắt lâu dài hai miền Nam Bắc, Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng khẳng định về mùa Xuân Thống nhất của đất nước sẽ là mùa xuân vui nhất của dân tộc ta. Và ước nguyện đó của Người đã được thực hiện trong Đại thắng mùa Xuân năm 1975 khi quân dân ta đã đánh cho "Mỹ cút", "Ngụy nhào":

Năm qua thắng lợi vẻ vang,
Năm nay tiền tuyến chắc càng thắng to.
Vì độc lập, vì tự do,
Đánh cho Mỹ cút, đánh cho Ngụy nhào.
Tiến lên! Chiến sĩ, đồng bào,
Bắc Nam sum họp, xuân nào vui hơn!
(Thơ chúc Tết 1969)

"Mỹ cút" thì "Ngụy nhào" và "Bắc Nam sum họp", lời nhận định của Chủ tịch Hồ Chí Minh là một lời hiệu triệu của sức mạnh toàn dân tộc. Thơ Chúc Tết của Chủ tịch Hồ Chí Minh khi mùa Xuân về, như Người bày tỏ là: "Mấy lời thân ái nôm na, Vừa là kêu gọi, vừa là mừng xuân" (Chúc Tết Giáp Thìn – 1964) vì vậy thật quý báu cho hậu thế biết bao!

Huế, ngày 15-1-2018

Khi Anh Là Thầy Giáo

HVB.

Khi anh là thầy giáo
Đứng trên bục cao với vợi
Em là cô trò nhỏ
Mắt nai ngơ ngác nhìn lên
Yêu anh gửi tình theo gió
Mệnh mang một nỗi ưu phiền.

Em ơi! Em đừng quên
Anh chỉ là con đò nhỏ
Đưa em sang sông
Rồi trở lại ngóng trông
Yêu anh đời em sẽ khổ.

Nhưng anh vẫn còn rất nhớ
Bài thơ em chép tặng năm nào
Một chuyện tình âm áp biết bao
Kỷ niệm xưa ulla về
Lòng bỗng thấy xôn xao.

Người ta bảo anh là thầy giáo
“Phải vạch một con đường”
Cho em đi về phía trước
Trong suốt cuộc đời dâu bể
Ôi! Sao mà khó thế!!!
Là thầy giáo nhưng anh không thể
“Dạy cho em làm người tử tế”
Khi chẳng biết mình
Đã tử tế hay chưa.

Nhưng em ơi! Thầy giáo
Vinh dự thật lớn lao
Được em yêu lòng thấy tự hào
Cố gắng làm người thầy trách nhiệm
Giữ tâm hồn thanh cao.

Những kỷ lục về Chó

MINH HỮU
(bút danh)

Trên khắp thế giới, chó là loài vật phổ biến và quen thuộc nhất đối với con người. Có số lượng đông đảo, chủng loại đa dạng, trí tuệ thông minh, dáng vẻ ngộ nghĩnh, hoạt động mạnh mẽ, nhanh nhẹn và cấu tạo sinh học ẩn chứa nhiều kỷ lục thú vị, hấp dẫn làm chúng ta ngạc nhiên...

CHÓ NẶNG NHẤT

Nặng nhất trong họ hàng nhà chó là giống st. bernard. Năm 1987, con chó giống này 5 tuổi Benedictine Jr. Schwarwald của một gia đình ở Grand Rapids, bang Michigan (Mỹ) đã đạt trọng lượng 140,6 kg, chiều cao (đo đến vai) là 99 cm.

CHÓ CAO NHẤT

Giữ kỷ lục chiều cao là giống chó Đức và chó săn sói Ireland. Chức vô địch thuộc về con chó Đức Shamgret Danzas (1975-1984) ở Milton Keynes, Bucking - Hamshire (Anh):

chiều cao (đo đến vai) được 105,4 cm (nếu kể cả phần lông dựng đứng thì cao tới 106,6 cm), cân nặng 108 kg.

CHÓ DÀI NHẤT

Chưa cún nào vượt được chiều dài chú chó Harvey của ông Charles Campbell sống tại Liverpool (Anh): khi mới một tuổi rưỡi, chú ta đã dài 165 cm và đến cuối năm 2004 đạt chiều dài cực đại: 231 cm.

CHÓ NHỎ BÉ NHẤT

Danh hiệu này dành cho các giống chó chihuahua, terrier yokshire và chó cảnh lông xù vì chúng thường chỉ nhỉnh hơn nắm tay, nặng dưới 450 g. Con chó trưởng thành thuộc giống terrier yokshire của ông Arthur Marpies (Anh) - một cựu biên tập viên tạp chí Our Dogs (Chó của chúng ta) - giữ kỷ lục nhỏ nhất bởi chỉ bé bằng bao diêm. Nó chết năm 1945, khi được 2 tuổi, vền vện cao (đo đến vai) 6,3 cm, dài (đo từ đầu mũi đến gốc đuôi)

9,5 cm và nặng 113 g.

CHÓ GẦY NHẤT

Con chó William của cô Rachel Butler đang giữ kỷ lục gầy nhất thế giới: mặc dù đã trưởng thành và có tầm vóc của một con chó thông thường nhưng nó chỉ nặng khoảng 3 kg với cơ thể toàn da bọc xương.

CHÓ CÓ LƯỖI DÀI NHẤT

Kỷ lục thuộc về một con chó giống st. bernard mang tên Mochi đang sống cùng chủ ở bang South Dakota (Mỹ). Có chiếc lưỡi dài tới 18,54 cm, nó thở hơi khó khăn, thường xuyên chảy nước dãi và gặp bất tiện khi phải nhai đồ vật bằng miệng.

CHÓ CÓ ĐÔI TAI TO VÀ DÀI NHẤT

Chú chó Jeffries tầm vóc khá nhỏ nhưng lại có đôi tai to và dài nhất thế giới: 29,2cm. Ông chủ Phil Jeffries của nó - người đang quản lý, điều hành một cửa hàng bán giày dép ở Anh - đã đăng ký bảo hiểm đôi tai ấy với số tiền lên tới 47.800 USD.

CHÓ CÓ NHIỀU CHÂN NHẤT

Ngày 16/6/2005, một chú chó con bị ai đó bỏ rơi trong ngôi đền ở thị trấn Pandamaran phía nam thủ đô Kuala Lumpur (Malaysia) may mắn được ông gác đền tìm thấy. Chú cún này có tới 6 chân và 2 dương vật. Nó được đặt tên là Ong Fatt (tiếng địa phương nghĩa là “điều may mắn”). Malaysia là nước theo đạo Hồi, không mấy thiện cảm với chó nhưng rất nhiều tín đồ tin rằng chó mang nhiều chân là điềm lành nên đã làm đơn xin nhận nuôi Ong Fatt.

CHÓ NHẢY CAO NHẤT VÀ XA NHẤT

Kỷ lục chó nhảy cao nhất được lập vào tháng 10/1989 tại cuộc thi tổ chức ở Avignon (Pháp) với chú chó Đức Vols nhảy qua độ cao 3,5 m. Còn về nhảy xa, vô địch là chú chó săn Bang: năm 1849, trong lúc rượt đuổi thỏ, nó đã nhảy qua một cái hào rộng 9m.

CHÓ TRƯỢT VÁN NHANH NHẤT

Chú chó bull mang tên Jumpy ở Anh đang giữ kỷ lục trượt ván nhanh nhất khi năm 2013, nó vượt được quãng đường 100 m bằng ván trượt trong một bãi đỗ xe mà chỉ hết 19,65 giây.

CHÓ GIÀ NHẤT

Đa số chó sống được 8-15 năm, cá biệt có con sống lâu trên 20 năm. Kỷ lục già nhất thuộc về con chó chăn gia súc Bluey ở Rochester, bang Victoria (Australia) vì nó mất năm 1939 lúc đã ở độ tuổi 29 năm 5 tháng.

CHÓ KHỎE NHẤT

Những chú chó khỏe nhất thế giới đã làm chuyển động được các vật nặng trên 2,5 tấn. Năm 1978, chú chó Brandy Bier ở Washington (Mỹ) nặng 80 kg nhưng đã di chuyển nổi thanh ray đường sắt nặng 2.905 kg. Năm 1988, chú chó Kissi cũng ở Mỹ đã kéo được khối nặng 2.687 kg dịch chuyển trong thời gian 20 giây.

CHÓ ĐỂ MỘT LÚA LẮM CON NHẤT

Đầu tháng 1/2005, nàng cún Tia của vợ chồng anh chị Damian Ward và Anne Kellegher sống gần Cambridge (Anh) đã lập kỷ lục để một lúa đồng con nhất khi nàng sinh hạ cùng đợt được 24 cún con.

CHÓ CÓ BỘ LÔNG DÀI VÀ ĐẸP NHẤT

Danh hiệu này dành cho chó cái tên Tea của ông Luke Kavanagh ở Sydney (Australia): nó mang bộ lông màu nâu đen rất dài, óng ả, mượt mà và dáng vẻ yêu kiều như tiểu thư.

CHÓ HIỂU TIẾNG NGƯỜI NHẤT

Chú chó Rico lúc 11 tuổi của bà Susanne Baus ở Dortmund (Đức) được coi là thông minh và hiểu tiếng người nhất. Nó có thể hiểu chính xác và phân biệt được trên 200 từ ngữ khác nhau.

CHÓ ĐI BẰNG HAI CHÂN GIỎI NHẤT

Anh Liu ở Wuchang, Hồ Bắc (Trung Quốc) đã huấn luyện thành công một con chó biết đi bộ bằng hai chân sau và may cho nó đôi giày để bảo vệ lớp da đệm ở 2 chân này. Chú cún cảnh Qiangqiang gần 3 tuổi của anh đã từng đi bộ liên tục chỉ bằng 2 chân sau trên suốt quãng đường dài đến 8 km.

CHÓ BẮT ĐĨA BAY GIỎI NHẤT

Đó là con chó săn labrador tên Rose của anh Edward Watson: nó có thể bắt và giữ được 7 cái đĩa bay được tung ra liên tục mà không hụt một cái nào.

CHÓ NUỐT QUE DÀI NHẤT

Với tầm vóc vừa phải nhưng chú chó Millie

của ông John Hurst ở Portsmouth (Anh) đã nuốt phải que dài tới 40 cm. Ngày 9/3/2005, ông chủ ném ra một cái que để Millie bắt. Chú chó há rộng miệng và chạy rất nhanh để đón bắt, quá đà nên nuốt hẳn vào bụng. Bác sĩ thú y phải dùng máy quay siêu nhỏ thăm khám và thấy rằng dị vật không làm rách dạ dày Millie. Sau hơn hai giờ phẫu thuật, nó đã thoát chết.

CHÓ BẮT ĐƯỢC NHIỀU CHUỘT NHẤT

Con chó Billy chỉ nặng 11,8 kg, lại bị chột một mắt, thế mà trong 5 năm (1820-1825) đã diệt được 4.000 con chuột tại các cuộc thi với tổng số thời gian hết 17 giờ. Chiến thắng ngoạn mục nhất là giết 100 con chuột chỉ trong 50 phút 30 giây tại cuộc thi ở London (Anh) ngày 23/4/1825.

CHÓ GIÀU NHẤT

Chú chó Giunter IV được trao quyền thừa kế hoàn toàn khoản tiền khổng lồ 150 triệu USD khi bà chủ yêu quý của nó là nữ bá tước Karlotta Libstain qua đời năm 1992.

CHÓ ĐƯỢC BẢO HIỂM ĐẤT NHẤT

Cún cưng Lively của ông bà Peter Mokry (Croatia) khá quậy nên bị nhiều phàn nàn và đe dọa của những người xung quanh. Để đảm bảo an toàn cho nó, giữa năm 2003, ông bà chủ đã quyết định mua mức bảo hiểm kỷ lục: 1,3 triệu euro.

TÀI SẢN LỚN NHẤT MÀ CHÓ ĐƯỢC THỪA HƯỞNG

Không để lại cho một em trai và hai em gái mình, bà Marion Heywood - giám đốc của 10 trường dạy múa ở Anh - đã trao quyền thừa kế toàn bộ tài sản trị giá khoảng 2 tỷ USD cho chó và các trung tâm chăm sóc chó khi bà qua đời hồi tháng 11/2004.

CUỘC ĐIỀU HÀNH CHÓ ĐÔNG NHẤT

Mang ý nghĩa bảo vệ loài chó trước sự bạo hành của con người, khoảng 7.000 chú cún cùng với chủ nhân đã tham gia cuộc điều hành chó tại hơn 20 tỉnh, thành phố ở Philippines ngày 8/5/2005. Đây là cuộc điều hành chó lớn nhất, phá vỡ kỷ lục thế giới lập ngày 20/6/2004 tại Anh với sự tham gia của 5.017 chú cún.

NGƯỜI DẮT CHÓ GIỎI NHẤT

Danh hiệu này xứng đáng thuộc về anh Andrew Larkey ở Sydney (Australia). Ngày 5/5/2005, một mình anh đã dẫn dắt cùng lúc 19 con chó săn, chó chăn gia súc, chó cảnh và một số loại chó khác đi dạo hơn 1 km. Đàn chó được buộc chung vào một sợi dây, tiến về phía trước theo sự điều khiển vạt vả mà khéo léo của Andrew và đã không có con chó nào phá hàng chạy ngang trong suốt cuộc đi.

NGƯỜI ĐIỀU KHIỂN ĐÀN CHÓ NHẢY DÂY ĐỒNG NHẤT

Nhân viên Uchida Geinousha của rạp xiếc Super Wan Wan ở Nhật Bản đã điều khiển được 13 con chó có kích thước và cân nặng khác nhau nhảy dây cùng lúc.

LỄ HỘI CHÓ QUY MÔ NHẤT

Đó là hội thi chó mang tên người sáng lập Crufts, được tổ chức hàng năm tại Birmingham (Anh) từ 114 năm nay. Trong hội thi, hàng vạn con chó được đưa đến từ khắp nơi trên thế giới phải trải qua nhiều chục màn thi (chạy, trang điểm đẹp, khả năng hiểu chủ, cứu người bị nạn, đánh hơi chất độc...) để có thể giành chức vô địch.

Tên thật và địa chỉ tác giả: Nhà nghiên cứu, nhà báo, tiến sĩ NGUYỄN ANH HÙNG - Hòm thư số 1, Bưu điện Cầu Giấy, 165 Cầu Giấy, Hà Nội.

Gió vẫn rút ngoài cửa sổ

Nguyễn Thị Ngọc Hương

Mấy hôm nay Sài Gòn trở lạnh. Cái lạnh đến quá đột ngột bất thường. Mặt trời mãi miết rong chơi xa để những cơn gió lạnh thấu xương da thổi suốt cả ngày. Bầu trời khoác một màu áo trắng đục, thỉnh thoảng có le lói vài tia nắng mờ nhạt ban trưa không đủ sức xua đi giá lạnh. Chợt nhớ ra Tết đã gần về! Đã một tháng rồi tôi chưa về quê, một tháng rồi tôi chưa gặp ba má. Đêm đã khuya, ngoài kia gió lại hoành hành, mạnh hơn cả ban ngày, va rầm rập vào khung cửa kính bàn học, bất giác tôi thấy nhớ má, nhớ ba, nhớ quê quá đổi!

Tôi chợt mừng rỡ tưởng lại hồi lúc tôi mới lên trên này học. Bữa đầu tiên, má dắt tôi lên, kiếm trọ cho tôi ở, cùng tôi lội bộ kiếm tạp hóa mua đồ dùng lặt vặt,... ngủ lại với tôi một đêm, sáng hôm sau má về. Lúc má lên xe buýt, tôi đứng dưới nhìn theo, thấy lòng trống rỗng, cố ngăn mình không cho dòng nước mắt chảy dài, lỡ đâu má nhìn

thấy sẽ không an tâm. Hôm đó và nhiều hôm sau nữa, tôi khóc rất nhiều, khóc vì nhớ gia đình, vì sự lạc lõng ở chốn xa lạ tôi chưa kịp thích nghi. Tối đó má điện cho tôi hỏi tôi thế nào, thực sự tôi rất muốn nói là tôi ổn, nhưng cảm xúc đã đánh bại tôi. Tôi khóc nức nở khiến đầu dây bên kia, giọng má cũng lạc đi, má bảo: “Lúc ngồi xe buýt về quê tự dưng nước mắt má chảy ra... khi không tự dưng mang con lên đó rồi bỏ nhỏ ở trên...” Giờ nghĩ lại nước mắt tôi lại chực trào. Đó có thể nói là khoảng thời gian khó khăn trong tôi ý thức ban đầu của sự trưởng thành, rằng tôi phải có trách nhiệm, với bản thân tôi, với gia đình tôi.

Đêm qua, điện thoại nói chuyện với má ở dưới quê lại nghe giọng má khàn đặc nhưng má bảo chỉ cảm sơ sơ. Tôi còn lạ gì đâu cái tính ấy của má, bệnh mà hiếm khi nào chịu mua thuốc uống, chỉ khi nào tới mức không làm nổi việc nhà thì mới chịu

bảo thẳng em tôi đi mua. Hồi tôi còn ở nhà, hễ mà có hơi khẹt mũi là má lại chạy đi mua thuốc bắt tôi uống liền cho chóng khỏi, giờ đi học xa nhà, tuy má không thể mua thuốc cho tôi nhưng mỗi lần tôi bệnh, tôi nào má cũng điện cho tôi, hỏi thăm, nhắc nhở mua thuốc, ăn uống và uống thuốc đúng giờ, chưa kể còn hỏi cả việc học ra sao, dọn kí túc xá thấy thế nào, ổn hơn ở trọ không, tiền còn đủ xài không,... Má quan tâm tôi trên mọi phương diện. Ba tôi thì ngược lại, thường ông chẳng quan tâm tôi nhiều, nhưng tôi biết chi phí sinh hoạt má gửi lên cho tôi là tiền mà ông kiếm được từ ruộng lúa ông trồng, đám dưa gang ông chăm, rồi tiền đi cắt rạ và đốn cây thuê,... Ba luôn âm thầm chăm lo cho tôi như vậy, tình yêu của ba dành cho tôi chưa bao giờ ồn ào, chưa bao giờ thể hiện rõ ràng như tình yêu của má. Hồi trước khi còn ở nhà, tôi ít khi nào suy nghĩ về ba má và những cực khổ, những hi

sinh mà họ dành cho tôi, lại còn hay phạm lỗi với ba má. Nhớ có lần, tôi có cãi trận cãi nhau với ba, má phải nói vào rất nhiều ba mới chịu tha lỗi cho tôi. Chẳng là hồi đó, ba tôi rất hay nhậu say rồi những lúc say như thế ba thường to tiếng với má. Má tôi nhiều lần khuyên ba uống ít lại nhưng ba cứ hứa rồi lại tái phạm, có lần má tôi vì giận quá suýt bỏ đi. Năm ấy, tôi đã học lớp 12, nghe giọng nhừa nhựa của ba mắng nhiếc má mà tôi không chịu được nên đã cự cãi với ba và nói rằng: “Má nên ly hôn với ba để được vui vẻ chứ má chịu chi buồn khổ ngót chục năm nay vậy.” và ông đã giận tôi suốt một tuần lễ. Tôi biết phận làm con, tôi không có quyền nói như thế, nhưng thực sự mà nói cuộc đời má tôi đã nhẫn nhịn ông quá nhiều chỉ vì thương ba chị em tôi, muốn cho chúng

tôi có một gia đình đầy đủ - điều này tôi tình cờ nghe được từ chính miệng má nói với ba vào một trong “n” lần mà họ cãi nhau. Nhưng bây giờ, ba tôi đã khác, thật may khi ba đã khác, điều này rất có ý nghĩa với tôi, đặc biệt là với má tôi.

Trích bộ tranh gồm 10 bức tranh có tên “Cha yêu con theo cách của cha” là tác phẩm mới nhất của Thạc sĩ tâm lý học Nguyễn Hoàng Khắc Hiếu. (Nguồn: anninhthudo.vn)

Đại học dạy tôi nhiều điều khiến tôi trưởng thành hơn, tôi biết lo lắng, yêu thương ba má nhiều hơn, ba má bệnh tôi biết hỏi han thường xuyên hơn, cả những lời cần nhằn mỗi lần tôi hỏi đã mua thuốc uống chưa mà lại nhận câu trả lời là chưa cũng đều xuất phát từ tình yêu tôi dành cho họ. Tuy nhiên, từ lúc bản thân

thật sự trưởng thành đến giờ, việc thốt ra rằng con yêu ba má dường như là một việc gì đó rất khó bộc bạch đối với tôi. Nhiều lúc, tôi nghĩ giá mà tôi bé lại chắc có lẽ dễ nói, nhưng rồi lại nghĩ hồi đó tôi là trẻ con đó mà tôi có thấu hiểu được nỗi khổ cực mà ba má đã và đang gánh vác đâu, trẻ con có nói thì cũng là những lời vô tư thôi. Rồi cố biện minh với lòng rằng thực ra tình yêu không cần phải nói ra đâu, thay vì suốt ngày nói yêu thương thì nên hành động thiết thực, giống như má đó có bao giờ nghe nói má thương con đâu mà cũng lo, nghĩ, chăm sóc tôi đủ điều bất chấp vấn đề khoảng cách. Ba má tôi đều đã lớn tuổi, tôi học xa nhà, năm nay tôi lại hiếm về quê, phần vì học kỳ này có những môn đối với tôi quan trọng và khá khó nên tôi muốn dành thời gian học

chúng, di chuyển nhiều sẽ phí thời gian. Tôi học chăm chỉ chỉ mong sao học kì nào cũng có học bổng để có thể chia sẻ bớt phần nào gánh nặng cho ba má, hưởng hồ học phí lại đang tăng. Với những đứa sinh viên tỉnh lẻ như tôi thì học phí là mối lo ngại rất lớn, ba má thì lại không cho phép tôi đi làm thêm vì sợ tôi sẽ lơ là việc học. Tôi là đứa hay suy nghĩ và dễ yếu lòng, hồi nhỏ đi học bị bạn bắt nạt là chạy về khóc với mẹ. Đợt tôi đọc trên báo thấy sinh viên hiện nay ra trường có bằng cấp hẳn hoi nhưng lại thất nghiệp rất nhiều, tôi có chút lo sợ cho tương lai. Lần đó, điện thoại về cho má, không hiểu sao tôi lại khóc rất nhiều, nói những chuyện vắn vớ, hỏi má có buồn không nếu sau

này tôi không có công ăn việc làm ổn định, má cười hiền bảo tôi: “Không làm được việc này thì làm việc khác, con học giỏi, bằng cấp đang hoàng mà lo cái gì. Con học được tới đây, lại được nhận học bổng là má vui lắm rồi, con đừng khóc...”. Lúc ấy, nghe mấy lời má nói mà cảm thấy ấm lòng, tôi lại lao đầu vào học để khỏi phải nghĩ. Sau này nghĩ lại lúc đó, tôi thấy mình hâm thật, tự dưng nghĩ vu vơ rồi khóc lóc, không đỡ được gánh nặng còn quặng thêm gánh lo cho má. Mặc cho tôi cố gắng thế nào nhưng học kì này tôi cảm giác học bổng đã xa vời với tôi. Đã trải qua hai ngày thi rồi, kết quả không như tôi mong muốn. Tôi biết ba má đặt niềm tin rất nhiều nơi tôi và giờ đây tôi cảm giác mình thật vô

dụng. Tôi tự trách móc mình dù biết chẳng có ý nghĩa gì. Ừ thì hồng một học kì thôi, học kì sau tôi sẽ vẫn tiếp tục nỗ lực hơn cả lần này, vì tương lai của tôi, và vì ba má.

Tết này, tôi sẽ thuyết phục ba má cho tôi đi làm thêm trong hè, vừa tích lũy kinh nghiệm vừa mở rộng được tầm nhìn. Bởi tôi hiểu rằng, tương lai tôi muốn tốt không phải chỉ cần bằng cấp, tôi phải có kĩ năng, mà kĩ năng tự tôi phải trải qua thì mới có... Cuộc đời tôi còn dài, còn rất nhiều thứ khác tôi phải tự quyết định, nên tôi sẽ thuyết phục ba má... Đồng hồ đã qua ngày mới. Gió vẫn rít ngoài cửa sổ. Tôi vẫn còn thao thức không biết ba má ngủ có mặc áo ấm, có đắp chăn không?

Truyện ngắn:

CHUYẾN XE CUỐI CÙNG

Đào Mạnh Long

Tết năm nay, tôi ở lại thành phố. Tôi đã xin được công việc phụ bàn ở một quán café với mức lương gấp năm, sáu lần ngày thường. Với món tiền mơ ước ấy, tôi – một thằng sinh viên tỉnh lẻ - có thể làm được bao nhiêu việc như nộp học phí, trả tiền thuê nhà trọ, tiền điện, tiền nước rồi sắm sửa quần áo mới. Tết ở quê hay ở phố thì có khác gì nhau! Chỉ

có những ngày này thì người ta mới trả lương cao đến thế! Tranh thủ kiếm thêm chút đỉnh. Về thăm quê thì lúc nào mà chẳng được. Nghĩ vậy, tôi nhắc máy gọi điện về cho mẹ. Tiếng tút, tút khô khốc rồi giọng mẹ hồ hởi:

- Long hả con, thế định hôm nào về quê ăn Tết? – Còn nghe vọng tiếng bố lẫn trong tiếng rít điều cày sông sọc: “Về đây bố phần cho

mày cả đàn gà đấy!”

- Dạ... con gọi điện về báo cho bố mẹ là Tết năm nay con không về!

- Sao đấy con? Có chuyện gì à? Sao lại không về? – Giọng mẹ đứt gãy, hoảng hốt.

Tôi ngập ngừng:

- Con ở lại đi làm thêm! Làm có mấy ngày mà lương bằng người ta quần quật cả tháng, bỏ tiếc lắm mẹ ạ!

Bên kia đầu dây im bật. Có